

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2023. gada 27. jūnijā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 95/2023),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz atzīt Civilprocesa likuma 223. panta 1. punktu, ciktāl tas attiecas uz prasībām pret valsts pārvaldes iestādēm par morālā kaitējuma atlīdzināšanu, (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam un spēkā neesošu no [datums].

2. Civilprocesa likuma 223. panta 1. punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmumi kolēģija.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas satversmība, tādēļ pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa šo uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-52-01 13. punktu*). Persona ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs vērsies vispārējās jurisdikcijas tiesā ar prasību pret Valsts policiju par morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas izrietot no tiesību aizskāruma, kurš noticis administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros. Pirmās instances tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 223. panta 1. punktam tiesvedību lietā izbeigusi, jo starp prasītāju un atbildētāju celtās prasības ietvaros nepastāvēt civiltiesiska rakstura attiecības. Apelācijas instances tiesa pirmās instances tiesas lēmumu atstājusi negrozītu, bet Senāts Pieteikuma iesniedzēja blakus sūdzību noraidījis.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka vispārējās jurisdikcijas tiesas nepamatoti konstatējušas, ka prasības pieteikumā norādītais strīds nav civiltiesisks. Tāpat, pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, prasības priekšmets – morālā kaitējuma atlīdzinājums – neietilpst Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likuma tvērumā. Tādējādi tiekot aizskartas Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 92. pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu, proti, tiesības uz piekļuvi tiesai.

Kaut arī Pieteikuma iesniedzējs ir minējis, ka problēma esot Civilprocesa likuma 223. panta 1. punkta saturā, nevis tā piemērošanas praksē, pēc būtības norādītie apsvērumi ir saistīti ar to, ka vispārējās jurisdikcijas tiesas esot nepamatoti un nepareizi piemērojušas minēto tiesību normu. Šādi apsvērumi nevar būt par pamatu lietas ierosināšanai, jo Satversmes tiesa vispārīgā gadījumā nepārvērtē tiesību normu piemērošanas un interpretācijas jautājumus un arī tiesību normas kļūdaina piemērošana nav pamats tās satversmības izvērtēšanai Satversmes tiesā (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*).

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 95/2023).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis